

‘Datamanagement is niet ‘extra’, maar hoort erbij’

Het College van Bestuur (CvB) van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) neemt alle aanbevelingen van de Taskforce wetenschappelijk integriteit over. Een flink deel ervan betreft de omgang met data. *Marjan Grootveld*

Olifantenpaadje Op het eindrapport van de Taskforce staat een olifantenpad. Olifanten bekommen zich niet om geplaveide paden, maar kiezen de kortste route. Als ze die route maar vaak genoeg volgen, ontstaat vanzelf een nieuw pad. Ook mensen creëren ‘olifantenpaden’ als die hen sneller naar hun bestemming brengen. Het paadje op het rapport “symboliseert de alledaagse verleiding van het afsnijden van bochten in het onderzoeksproces”, aldus voorzitter prof. dr. Finn Wynstra. *bron Fietsbult.be*

Het College van Bestuur had de Taskforce in 2012 ingesteld om de bewustwording over wetenschappelijke zorgvuldigheid en integriteit in alle onderzoeksscholen en faculteiten te bevorderen. Het eindrapport van de Taskforce behandelt de onderwerpen: datamanagement en -opslag, training, dilemmaspel, seminarcultuur, integriteitsverklaring, promotiereglement, contractonderzoek, monitoring en mediarelaties. Inmiddels heeft het CvB alle aanbevelingen van de Taskforce overgenomen, waaronder diverse die betrekking hebben op datamanagement en -opslag. Onderzoek dient immers controleerbaar en herhaalbaar te zijn en dat kan alleen als data met voldoende documentatie beschikbaar blijven.

Minimumprotocol

De omvangrijkste werkgroep binnen de Taskforce, de werkgroep Datamanagement, stond onder leiding van DANS. Geïnspireerd door het rapport van de commissie-Schuyt was de kernvraag in interviews met onderzoeksdirecteuren en senior onderzoekers van alle faculteiten: “Welke gegevens zou je moeten opslaan tussen het begin van een onderzoek en het moment van de *peer review*?”. Vanzelfsprekend varieerden de meningen: absolute replicatie is niet in alle soorten onderzoek mogelijk, ‘alles bewaren’ zou in sommige disciplines te duur worden, en uitgever voeren verschillend beleid inzake het beschikbaar stellen van data bij publicaties. Niettemin kon de werkgroep een minimumprotocol opstellen dat aansluit bij het onderzoeksproces van data ver-

zamelen, bewerken, analyseren en erover publiceren. Zo moeten majeure afwijkingen van het oorspronkelijke onderzoeksplan gedocumenteerd en bewaard worden. Dit generieke protocol zal per faculteit worden uitgewerkt in een werkproces dat recht doet aan verschillende onderzoeksmethoden, maar ook duidelijk is over verantwoordelijkheden: “datamanagement hoort bij een professionele werkwijze”, aldus rector magnificus professor Huibert Pols.

Behoeft aan training

Veel onderzoekers bewaren hun gegevens op media die niet per se veilig en duurzaam zijn, zoals Dropbox, zo blijkt verder uit de survey van de werkgroep Datamanagement onder alle EUR-onderzoekers. Onderzoeken aan andere universiteiten geven een vergelijkbaar beeld. Naast vol-

doende en goede mogelijkheden voor dataopslag vragen veel onderzoekers om training en advies op het gebied van datamanagement. Dit is koren op de molen van de universiteitsbibliotheek van de EUR, die evenals andere universiteitsbibliotheek de vraagbaak wil zijn voor datamanagement. Het dilemmaspel *Professionalism and integrity in research*, een ander resultaat van de Taskforce, is inmiddels al opgenomen in trainingen.

eur.nl/integriteit

NOW AVAILABLE!
at your dean/director of research:
The Dilemma Game

Dilemmaspel

Eerste Digital Humanities Benelux conferentie

Heidi Berkhout

In juni wordt de eerste Digital Humanities Benelux conferentie gehouden, een jaarlijks evenement dat geesteswetenschappelijk onderzoek wil stimuleren dat gebruik maakt van computationele hulpmiddelen. Het gaat om een internationaal initiatief, waarvoor onderzoekers uit België, Luxemburg en Nederland de handen ineen slaan. Program chair Mike Kestemont (Universiteit Antwerpen) licht toe: “Er loopt, zo blijkt nu, eigenlijk al bijzonder veel digitaal onderzoek binnen de geesteswetenschappen in de Benelux. Tot voor kort bestond er echter geen platform waarop Benelux-onderzoekers elkaar konden treffen. Met DHBenelux willen we daar verandering in brengen”. Marijn Koolen (Universiteit van Amsterdam) is enthousiast: “We hebben het gevoel dat DHBenelux een belangrijke lacune opvult en willen graag onderzoek bij elkaar brengen vanuit alle geesteswetenschappelijke disciplines, niet alleen vanuit de Benelux, maar ook daarbuiten. En hopelijk ontstaan er vanuit dit evenement spannende nieuwe projecten en samenwerkingen.” Geïnteresseerde onderzoekers kunnen nog tot 1 maart 2014 een abstract indienen voor een presentatie. DHBenelux-2014 wordt gehost door Huygens ING en de Koninklijke Bibliotheek en vindt plaats op 12 en 13 juni in Den Haag. Keynote-spreker is de gerenommeerde Melissa Terras (UCL). *dhbenelux.org*

WASHP-tool peilt sentiment in twee talen

Erica Renckens

De digitale tool WASHP is in het CLARIN-project Biland uitgebreid zodat tweetalig onderzoek mogelijk wordt. WASHP, ontwikkeld door de Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam en de Koninklijke Bibliotheek, is software voor historische sentiment mining van artikelen uit de media. Met behulp van een automatische analyse van tekstbestanden kan een onderzoeker eenvoudig een beeld vormen van de opinie verkondigd in de artikelen. De Biland-onderzoekers verbeterden de WASHP-tool en maakten tweetalige analyse (Nederlands en Duits) mogelijk, zodat historici vergelijkend onderzoek kunnen doen met grote corpora. Het Biland-team gebruikt de tool zelf om te onderzoeken hoe tussen 1860 en 1945 in de Nederlandse en Duitse media werd gesproken over erfelijkheid en eugenetica. *biland.nl*

Eén loket voor alle surveydata

Vanaf februari is er één portal voor onderzoekers die gebruik willen maken van surveydata. Marion Wittenberg en Eric Balster, werkzaam bij de initiatiefnemers DANS en CentERdata, leggen uit waarom. *Marika de Bruijne*

Survey Data Nederland (SDN) is een portal waarop men kan zoeken naar surveyvragen en -data van grote Nederlandse onderzoeksprojecten. Bij de lancering van de portal deze maand staan de data van Culturele Veranderingen van het SCP, Profielstudie van Tilburg University, het Integraal Kankercentrum Zuid en het LISS panel van CentERdata online. Op termijn is het de bedoeling om meer NWO-

Veranderingsstudies en andere Nederlandse longitudinale surveys via de portal te ontsluiten.

Een stap verder

Waarom een nieuwe website nodig is, terwijl er al overkoepelende portals als NARCIS bestaan, vertelt Marion Wittenberg, projectleider bij DANS. “Survey Data Nederland sluit aan bij diensten zoals NARCIS, maar gaat een stap verder. Met SDN kunnen onderzoekers veel nauwkeuriger zoeken naar vragen en data. Je kunt in één oogopslag bijvoorbeeld zien hoe bepaalde vragen in de verschillende studies gesteld zijn.” Voorheen moest men eerst afzonderlijke projecten opzoeken en daarna in de documentatie duiken om te zien of het onderzoek

eigenlijk wel interessante gegevens bevat. Voor gebruikers is SDN dus één loket met geavanceerde zoekfuncties op basis van rijke metadata. Tevens geeft het toegang tot de achterliggende surveydata.

Eisen duurzame opslag

SDN biedt toegang tot surveys maar ook worden de data duurzaam opgeslagen. “We willen ervoor zorgen dat onderzoekers zich kunnen concentreren op wat ze het liefst willen: onderzoek doen”, zegt Eric Balster, projectleider van SDN bij CentERdata. “Daarom kunnen grotere onderzoeksprojecten bij SDN een ‘all in one’-pakket afnemen waarbij hun data worden ontsloten en duurzaam worden gearchiveerd.” De onderzoeker geeft de data aan SDN

die vervolgens alle taken rondom archivering en disseminatie uitvoert, conform de nieuwe eisen van de Nederlandse subsidieverstrekkingen zoals NWO of ZonMw. Het is ook mogelijk om slechts een deel van de taken van datapublicatie en -opslag aan SDN uit te besteden, wanneer de onderzoeksgroep bijvoorbeeld de documentatie of de servers in eigen beheer wil houden. Of de portal een succes wordt, hangt af van hoeveel onderzoeksprojecten zich bij de portal aansluiten en hoeveel onderzoekers er gebruik van zullen maken. De initiatiefnemers hebben er in ieder geval het volste vertrouwen in dat SDN aan de onderzoeker iets biedt dat in Nederland nog niet bestond. *surveydata.nl*